

החלקים החשובים

שיעור פיתוח אישית

מה נעשה כשיעור?

- נזהה את הסולם והמשקל
- נוציא את המלודיה משמיעה
- נוציא את האקורדים משמיעה
- נשיר וננגן את ההמנון

זיהוי הסולם והמשקל

האזינו להמנון "התקווה"

תוך כדי הקשה על הברכיים.

נסו להקיש חזק יותר בפעמה המודגשת,

ולספור כמה פעמות יש בין כל פעמה

מודגשת לזו שאחריה.

לאיזה מספר פעמות הגעתם?

זיכוי הסולם והמשקל

**4 פעמות בכל תיבה,
הראשונה מודגשת במיוחד.**

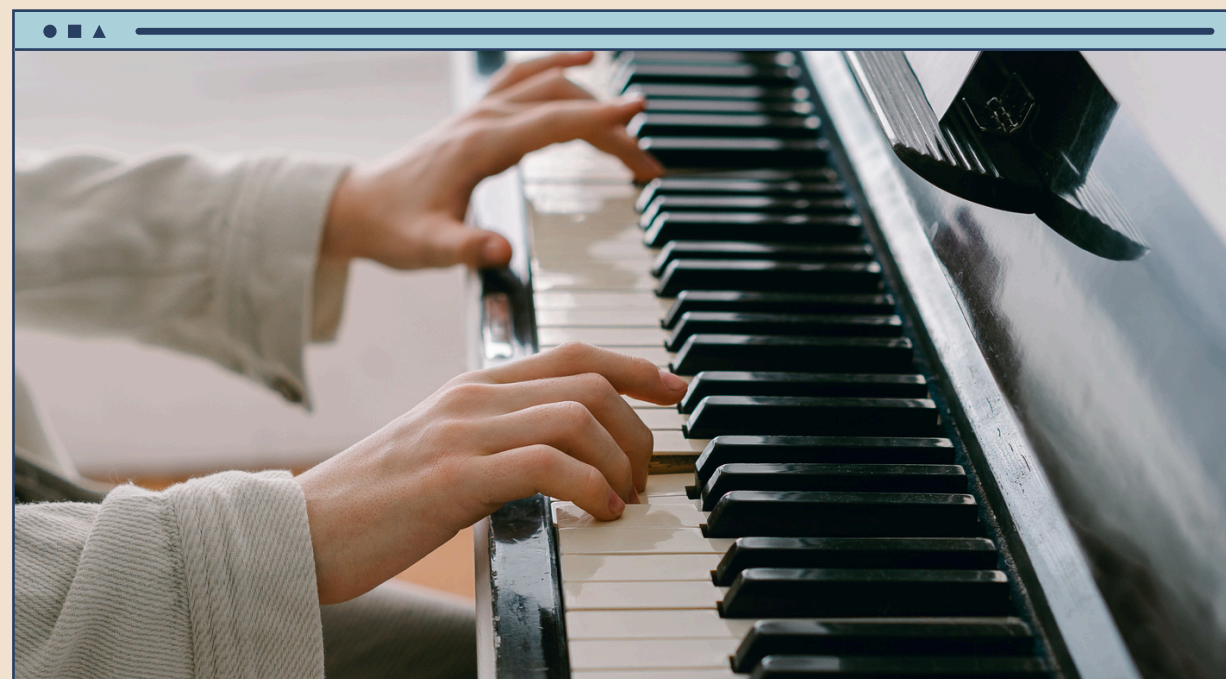
זהו משקל ארבעה רבעים!

זיהוי הסולם והמשקל

ובעת לסולם:

האם הוא מז'ורי או מינורי?

האם מרגיש גדול או קטן יותר? שמח או עצוב?

זיהוי הסולם והמשקל

סולם ההמנון הוא מינורי.

בכדי להקל על עצמנו בהוצאת
מלודיה משמיעה ללא כלי נגינה,
נשתמש בסולם המינורי ללא
סימני התק.

איזה סולם זה?

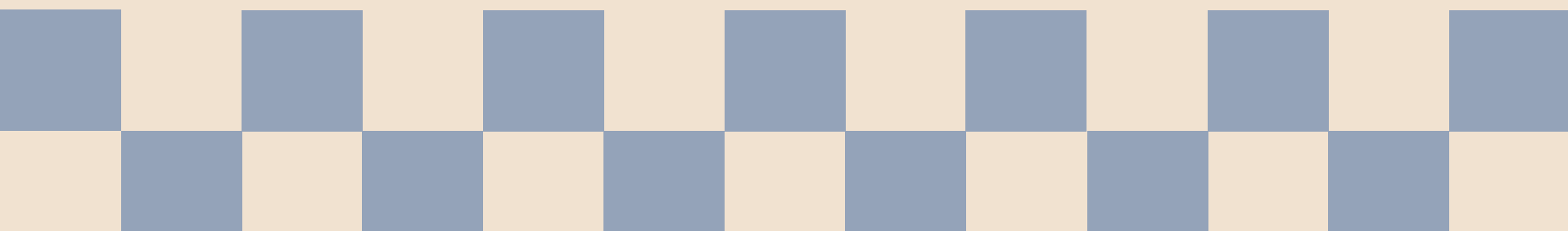

זיהוי הסולם והמשקל

סולם לה מינור הוא סולם מינורי ללא
סימני התק.

סולם לה מינור הוא המינור המקביל של
דו מז'ור - סולמות מקבילים חולקים את
אותם סימני התק.

הוצאת האלודיה משמיעה (לאא כלי נגינה)

נתחיל בשירה של סולם לה מינור.
ניתן לשיר מינור טבעי, הרמוני, או מלודי,
העיקר שנרגיש את הטוניקה.
חזקו את אקורד הטוניקה, שירו אותו
בארפג' (פירוק).

הוצאת המלודיה משמיים (לא אלי עינה)

בעת שירו את המלודיה של "התקווה".
באיזה צליל מתחילה המלודיה?
חזרו אל אקורד הטוניקה אם אינכם
בטוחים

הוצאת המלודיה משמיים (לא כלי נגינה)

המלודיה מתחילה בצליל לה, צליל הטוניקה של הסולם.

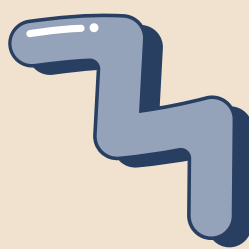
בעת נסו לשיר את המלודיה, להבין לאיזה כיוון היא הולכת
(עלייה, ירידה, עמידה במקום), ומתי היא נעה בצעדים
(סקונדות) לעומת קפיצות.

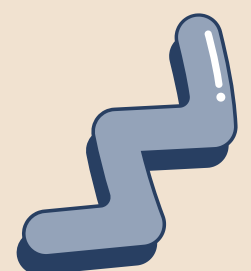

הוצאת האלודיה משיטה (לא אלי עינה)

אפשר לשמוע שהמלודיה מתחילה ממש בדומה לסולם ששרנו
- בסולם מינורי עולה.
באיזה צליל מפסיקה המלודיה לעלות, ונעצרת?

הוצאת המלודיה משמיעה (לא אלי עינה)

בצליל החמישי.

אם אנו נשיר את המלודיה בשמות צילי הסולם, נגיע לצליל
מי.

ומה קורה בשלב זה? הצליל קופץ? יורד? נשאר?

הוצאת המלודיה משמיעה
(לאא כלי עינה)

הצליל נשאר!

ובכן, לפני שנמשיר, הגיע הזמן לחשוב על המקצבים של
המלודיה. לא ניתן לכתוב צלילים ללא קצב, בעיגולים חסרי
משמעות.

הוצאת האלודיה משמיעה (לא אלי עינה)

הקישו על הברכיים שלכם את הפעמות, שירו את המלודיה,
ונסו להבין מהם הערכים הריתמיים במלודיה.
נסו לזהות תבנית ריתמית בארבעת המשפטים הראשונים.

כתבו את הקצב על גבי חמשה, ללא צלילים.

ניתן לזהות מספר תבניות ריתמיות:

1. כל ארבעת המשפטים כמעט זהים לזה, למעט קדמה למשפט השני והרביעי (שמינית בסוף המשפט ה-1 וה-3).

2. בחלוקה לשני משפטים גדולים (משפט 1+2 ומשפט 3+4) המשפטים זהים אחד לשני באופן מדויק.

3. כשעושים קלוז אפ לשתי תיבות בכל פעם, כמעט כל שתי תיבות זהות זו לזו, כאשר ההבדל היחיד הוא הפעמה ה-1 בתיבה ה-1 בכל זוג - שתי שמיניות לעומת רבע.

**נחבר בין הערכים הריתמיים שזיהינו לבין גובה הצליל שהצלחנו להבין
מהמלודיה.**

עד כה יש לנו את המלודיה הזאת:

**נמשיך באותו קו מחשבה של עלייה? ירידה? עמידה במקום? כל עוד יש לנו
צעדים (סקונדות).**

באיזה צליל אתם “נתקעים”? מתי מגיעה הקפיצה?

**אחרי שהצליל פה מופיע בפעם השנייה, יגיעו שתי קפיצות.
האחת כלפי מעלה, והשנייה כלפי מטה.**

**נסו להפריד בין שני הצלילים ולהתייחס אליהם באופן טונלי.
האם הצלילים מרגישים לכם יציבים (טוניקה) או מתוחים (דומיננטה)?
האם אתם מצליחים למקם אותם ביחס לאקורד הטוניקה?
האם אחד מהם הוא אחד מצלילי אקורד הטוניקה? שירו את אקורד הטוניקה, ולאחר מכן שירו את הצליל.
חפשו אותו.**

**אם לא, הצליל כנראה נמשך לאחד מצלילי הטוניקה.
לאיזה מצלילי אקורד הטוניקה הוא נמשך, והאם בעלייה או בירידה?**

שימו לב לצלילי המתח והפתרון בסולם לה מינור (הרמוני).

כל הצלילים מובילים לאקורד הטוניקה.

אפשר להיעזר בתחושת המתח/פתרון ביחס לאקורד הטוניקה כדי למצוא את עצמנו כשהלכנו לאיבוד.

במקרה של ההמנון שלנו, שתי הקפיצות מובילות לצלילי אקורד הטוניקה.

קפיצה ראשונה אל הצליל לה, וממנה קפיצה בירידה אל הצליל מי.

**נמשיך באותו אופן עד הקפיצה הבאה.
הקפיצה הבאה, במחצית השנייה של התיבה הרביעית, היא קפיצה יותר אינטואיטיבית -
ארפג' (פירוק אקורד) של אקורד הטוניקה. קפיצה אל צליל הטוניקה - לה.**

**אחריה מגיעה קפיצה נוספת, אל הקדמה למשפט המוזיקלי הבא (שחוזר על עצמו).
זוהי קפיצה גדולה לצליל מתוח שמיד נפתר בקפיצה נוספת.
זהו מהלך נפוץ מאד מלודית - של קפיצה מהדומיננטה אל הטוניקה.
מי - לה.**

The image displays two staves of musical notation in 4/4 time. The first staff contains a sequence of notes: G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F133, G133, A133, B133, C134, D134, E134, F134, G134, A134, B134, C135, D135, E135, F135, G135, A135, B135, C136, D136, E136, F136, G136, A136, B136, C137, D137, E137, F137, G137, A137, B137, C138, D138, E138, F138, G138, A138, B138, C139, D139, E139, F139, G139, A139, B139, C140, D140, E140, F140, G140, A140, B140, C141, D141, E141, F141, G141, A141, B141, C142, D142, E142, F142, G142, A142, B142, C143, D143, E143, F143, G143, A143, B143, C144, D144, E144, F144, G144, A144, B144, C145, D145, E145, F145, G145, A145, B145, C146, D146, E146, F146, G146, A146, B146, C147, D147, E147, F147, G147, A147, B147, C148, D148, E148, F148, G148, A148, B148, C149, D149, E149, F149, G149, A149, B149, C150, D150, E150, F150, G150, A150, B150, C151, D151, E151, F151, G151, A151, B151, C152, D152, E152, F152, G152, A152, B152, C153, D153, E153, F153, G153, A153, B153, C154, D154, E154, F154, G154, A154, B154, C155, D155, E155, F155, G155, A155, B155, C156, D156, E156, F156, G156, A156, B156, C157, D157, E157, F157, G157, A157, B157, C158, D158, E158, F158, G158, A158, B158, C159, D159, E159, F159, G159, A159, B159, C160, D160, E160, F160, G160, A160, B160, C161, D161, E161, F161, G161, A161, B161, C162, D162, E162, F162, G162, A162, B162, C163, D163, E163, F163, G163, A163, B163, C164, D164, E164, F164, G164, A164, B164, C165, D165, E165, F165, G165, A165, B165, C166, D166, E166, F166, G166, A166, B166, C167, D167, E167, F167, G167, A167, B167, C168, D168, E168, F168, G168, A168, B168, C169, D169, E169, F169, G169, A169, B169, C170, D170, E170, F170, G170, A170, B170, C171, D171, E171, F171, G171, A171, B171, C172, D172, E172, F172, G172, A172, B172, C173, D173, E173, F173, G173, A173, B173, C174, D174, E174, F174, G174, A174, B174, C175, D175, E175, F175, G175, A175, B175, C176, D176, E176, F176, G176, A176, B176, C177, D177, E177, F177, G177, A177, B177, C178, D178, E178, F178, G178, A178, B178, C179, D179, E179, F179, G179, A179, B179, C180, D180, E180, F180, G180, A180, B180, C181, D181, E181, F181, G181, A181, B181, C182, D182, E182, F182, G182, A182, B182, C183, D183, E183, F183, G183, A183, B183, C184, D184, E184, F184, G184, A184, B184, C185, D185, E185, F185, G185, A185, B185, C186, D186, E186, F186, G186, A186, B186, C187, D187, E187, F187, G187, A187, B187, C188, D188, E188, F188, G188, A188, B188, C189, D189, E189, F189, G189, A189, B189, C190, D190, E190, F190, G190, A190, B190, C191, D191, E191, F191, G191, A191, B191, C192, D192, E192, F192, G192, A192, B192, C193, D193, E193, F193, G193, A193, B193, C194, D194, E194, F194, G194, A194, B194, C195, D195, E195, F195, G195, A195, B195, C196, D196, E196, F196, G196, A196, B196, C197, D197, E197, F197, G197, A197, B197, C198, D198, E198, F198, G198, A198, B198, C199, D199, E199, F199, G199, A199, B199, C200, D200, E200, F200, G200, A200, B200, C201, D201, E201, F201, G201, A201, B201, C202, D202, E202, F202, G202, A202, B202, C203, D203, E203, F203, G203, A203, B203, C204, D204, E204, F204, G204, A204, B204, C205, D205, E205, F205, G205, A205, B205, C206, D206, E206, F206, G206, A206, B206, C207, D207, E207, F207, G207, A207, B207, C208, D208, E208, F208, G208, A208, B208, C209, D209, E209, F209, G209, A209, B209, C210, D210, E210, F210, G210, A210, B210, C211, D211, E211, F211, G211, A211, B211, C212, D212, E212, F212, G212, A212, B212, C213, D213, E213, F213, G213, A213, B213, C214, D214, E214, F214, G214, A214, B214, C215, D215, E215, F215, G215, A215, B215, C216, D216, E216, F216, G216, A216, B216, C217, D217, E217, F217, G217, A217, B217, C218, D218, E218, F218, G218, A218, B218, C219, D219, E219, F219, G219, A219, B219, C220, D220, E220, F220, G220, A220, B220, C221, D221, E221, F221, G221, A221, B221, C222, D222, E222, F222, G222, A222, B222, C223, D223, E223, F223, G223, A223, B223, C224, D224, E224, F224, G224, A224, B224, C225, D225, E225, F225, G225, A225, B225, C226, D226, E226, F226, G226, A226, B226, C227, D227, E227, F227, G227, A227, B227, C228, D228, E228, F228, G228, A228, B228, C229, D229, E229, F229, G229, A229, B229, C230, D230, E230, F230, G230, A230, B230, C231, D231, E231, F231, G231, A231, B231, C232, D232, E232, F232, G232, A232, B232, C233, D233, E233, F233, G233, A233, B233, C234, D234, E234, F234, G234, A234, B234, C235, D235, E235, F235, G235, A235, B235, C236, D236, E236, F236, G236, A236, B236, C237, D237, E237, F237, G237, A237, B237, C238, D238, E238, F238, G238, A238, B238, C239, D239, E239, F239, G239, A239, B239, C240, D240, E240, F240, G240, A240, B240, C241, D241, E241, F241, G241, A241, B241, C242, D242, E242, F242, G242, A242, B242, C243, D243, E243, F243, G243, A243, B243, C244, D244, E244, F244, G244, A244, B244, C245, D245, E245, F245, G245, A245, B245, C246, D246, E246, F246, G246, A246, B246, C247, D247, E247, F247, G247, A247, B247, C248, D248, E248, F248, G248, A248, B248, C249, D249, E249, F249, G249, A249, B249, C250, D250, E250, F250, G250, A250, B250, C251, D251, E251, F251, G251, A251, B251, C252, D252, E252, F252, G252, A252, B252, C253, D253, E253, F253, G253, A253, B253, C254, D254, E254, F254, G254, A254, B254, C255, D255, E255, F255, G255, A255, B255, C256, D256, E256, F256, G256, A256, B256, C257, D257, E257, F257, G257, A257, B257, C258, D258, E258, F258, G258, A258, B258, C259, D259, E259, F259, G259, A259, B259, C260, D260, E260, F260, G260, A260, B260, C261, D261, E261, F261, G261, A261, B261, C262, D262, E262, F262, G262, A262, B262, C263, D263, E263, F263, G263, A263, B263, C264, D264, E264, F264, G264, A264, B264, C265, D265, E265, F265, G265, A265, B265, C266, D266, E266, F266, G266, A266, B266, C267, D267, E267, F267, G267, A267, B267, C268, D268, E268, F268, G268, A268, B268, C269, D269, E269, F269, G269, A269, B269, C270, D270, E270, F270, G270, A270, B270, C271, D271, E271, F271, G271, A271, B271, C272, D272, E272, F272, G272, A272, B272, C273, D273, E273, F273, G273, A273, B273, C274, D274, E274, F274, G274, A274, B274, C275, D275, E275, F275, G275, A275, B275, C276, D276, E276, F276, G276, A276, B276, C277, D277, E277, F277, G277, A277, B277, C278, D278, E278, F278, G278, A278, B278, C279, D279, E279, F279, G279, A279, B279, C280, D280, E280, F280, G280, A280, B280, C281, D281, E281, F281, G281, A281, B281, C282, D282, E282, F282, G282, A282, B282, C283, D283, E283, F283, G283, A283, B283, C284, D284, E284, F284, G284, A284, B284, C285, D285, E285, F285, G285, A285, B285, C286, D286, E286, F286, G286, A286, B286, C287, D287, E287, F287, G287, A287, B287, C288, D288, E288, F288, G288, A288, B288, C289, D289, E289, F289, G289, A289, B289, C290, D290, E290, F290, G290, A290, B290, C291, D291, E291, F291, G291, A291, B291, C292, D292, E292, F292, G292, A292, B292, C293, D293, E293, F293, G293, A293, B293, C294, D294, E294, F294, G294, A294, B294, C295, D295, E295, F295, G295, A295, B295, C296, D296, E296, F296, G296, A296, B296, C297, D297, E297, F297, G297, A297, B297, C298, D298, E298, F298, G298, A298, B298, C299, D299, E299, F299, G299, A299, B299, C300, D300, E300, F300, G300, A300, B300, C301, D301, E301, F301, G301, A301, B301, C302, D302, E302, F302, G302, A302, B302, C303, D303, E303, F303, G303, A303, B303, C304, D304, E304, F304, G304, A304, B304, C305, D305, E305, F305, G305, A305, B305, C306, D306, E306, F306, G306, A306, B306, C307, D307, E307, F307, G307, A307, B307, C308, D308, E308, F308, G308, A308, B308, C309, D309, E309, F309, G309, A309, B309, C310, D310, E310, F310, G310, A310, B310, C311, D311, E311, F311, G311, A311, B311, C312, D312, E312, F312, G312, A312, B312, C313, D313, E313, F313, G313, A313, B313, C314, D314, E314, F314, G314, A314, B314, C315, D315, E315, F315, G315, A315, B315, C316, D316, E316, F316, G316, A316, B316, C317, D317, E317, F317, G317, A317, B317, C318, D318, E318, F318, G318, A318, B318, C319, D319, E319, F319, G319, A319, B319, C320, D320, E320, F320, G320, A320, B320, C321, D321, E321, F321, G321, A321, B321, C322, D322, E322, F322, G322, A322, B322, C323, D323, E323, F323, G323, A323, B323, C324, D324, E324, F324, G324, A324, B324, C325, D325, E325, F325, G325, A325, B325, C326, D326, E326, F326, G326, A326, B326, C327, D327, E327, F327, G327, A327, B327, C328, D328, E328, F328, G328, A328, B328, C329, D329, E329, F329, G329, A329, B329, C330, D330, E330, F330, G330, A330, B330, C331, D331, E331, F331, G331, A331, B331, C332, D332, E332, F332, G332, A332, B332, C333, D333, E333, F333, G333, A333, B333, C334, D334, E334, F334, G334, A334, B334, C335, D335, E335, F335, G335, A335, B335, C336, D336, E336, F336, G336, A336, B336, C337, D337, E337, F337, G337, A337, B337, C338, D338, E338, F338, G338, A338, B338, C339, D339, E339, F339, G339, A339, B339, C340, D340, E340, F340, G340, A340, B340, C341, D341, E341, F341, G341, A341, B341, C342, D342, E342, F342, G342, A342, B342, C343, D343, E343, F343, G343, A343, B343, C344, D344, E344, F344, G344, A344, B344, C345, D345, E345, F345, G345, A345, B345, C346, D346, E346, F346, G346, A346, B346, C347, D347, E347, F347, G347, A347, B347, C348, D348, E348, F348, G348, A348, B348, C349, D349, E349, F349, G349, A349, B349, C350, D350, E350, F350, G350, A350, B350, C351, D351, E351, F351, G351, A351, B351, C352, D352, E352, F352, G352, A352, B352, C353, D353, E353, F353, G353, A353, B353, C354, D354, E354, F354, G354, A354, B354, C355, D355, E355, F355, G355, A355, B355, C356, D356, E356, F356, G356, A356, B356, C357, D357, E357, F357, G357, A357, B357, C358, D358, E358, F358, G358, A358, B358, C359, D359, E359, F359, G359, A359, B359, C360, D360, E360, F360, G360, A360, B360, C361, D361, E361, F361, G361, A361, B361, C362, D362, E362, F362, G362, A362, B362, C363, D363, E363, F363, G363, A363, B363, C364, D364, E364, F364, G364, A364, B364, C365, D365, E365, F365, G365, A365, B365, C366, D366, E366, F366, G366,

**כעת, כשיש לנו את כל חלק A של ההמנון, נסו להשלים את חלק B.
זכרו, אנו נעזרים ב:**

- 1. תבניות מלודיות שחוזרות על עצמן**
- 2. תבניות ריתמיות שחוזרות על עצמן - עם מלודיות שונות**
- 3. סקוונצות - תבניות מלודיות וריתמיות שחוזרות על עצמן בגובה קצת שונה (כל התבנית נמוכה או גבוהה יותר מלודית)**
- 4. הקשרים טונליים - שימוש בתחושת המתח הפיתרון ואקורד הטוניקה**
- 5. צעדים לעומת קפיצות, כיווניות מלודית**

חלק B נפתח בקפיצה גדולה - של אוקטבה. אם נעזרתם באקורד הטוניקה, ודאי זיהיתם ששני הצלילים הם צליל הטוניקה באוקטבות שונות.

לאחר מכן ישנה חזרה מדויקת של שתי התיבות הראשונות של חלק B.

במשפט המוזיקלי האחרון ישנה קפיצה נוספת, מורכבת מעט, בגלל האיזור הטונלי - סטייה למז'ור המקביל (דו מז'ור), אך ניתן למצוא את עצמכם באמצעות אקורד הטוניקה שוב.

וממש לקראת הסיום מופיעה לנו השמינית המנוקדת והשש-עשרית, שעשויות לבלבל את התלמיד הלא מנוסה.

אוכנים לתווים?

पञ्च जल ॥३॥

הוצאת ההרמוניה משמיעה (לאא כלי נגינה)

איך מבינים את האקורדים של השיר ללא כלי נגינה?
תחילה חושבים על המסלול הטונלי הנפוץ ביותר:

T-SD-D-T

ומזכירים לעצמנו כל מה שלמדנו על משפטים מוזיקליים ועל
קדנצות:

משפט מוזיקלי פתוח - מסתיים בדרך כלל באתנח דומיננטי **V**

משפט מוזיקלי סגור - מסתיים כמעט תמיד בקדנצה אותנטית **V-I**

הוצאת ההרמוניה משמיעה (לאא כלי נגינה)

אז... כמה משפטים מוזיקליים יש בהמנון שלנו?

ב-”תקווה” ישנם שמונה משפטים מוזיקליים באורך של 2 תיבות
כל אחד. אך יש משפטים שחוזרים על עצמם.
אתם יכולים לזהות אילו?

The image displays a musical score for the song "Tikvah" in 4/4 time, written in treble clef. The score is divided into four lines, each containing two measures. The measures are numbered 1 through 8 in red. The lyrics are written below the notes.

1 2
ול - יה - מי - הו - די - הו - י פש - נ מה - ני - פ בב - ל - ב עוד - כל

5 3 4
יה - פי - צו יון - צי - ל ין - ע מה - די - ק רח - מז - תי - פא -

9 5 6
יים - פ - אלשנות בת ווה - תק - ה נו - ת - וו - תק דה - אב לא עוד

13 7 8
ים - ל - ש - רו - וי יון - צי - רץ - א נו - צ - אר - ב שי - חופעם יות - לה

**כפי שניתחנו כשהוצאנו את המלודיה, המשפטים 1 ו-2 חוזרים על עצמם
במדויק (למעט קדמה קטנה), והמשפט בתיבה 9 חוזר על עצמו גם כן.
אם כן - יש לנו 5 משפטים מוזיקליים למצוא להם את האקורדים!**

1 2

ול-יה - מי - הו - די - הו-י פש - נ מה - ני - פ בב - ל - ב עוד - כל

5 1' 2'

יה - פי - צו יון - צי - ל ין - ע מה - די - ק רח - מז - תי - פא-

9 3 3'

יים - פ - אלשנות בת ווה - תק - ה נו - ת - וו - תק דה - אב לא עוד

13 4 5

ים - ל - ש - רו - וי יון - צי - רץ - א נו - צ - אר - ב שי - חופעם יות - לה

כמה משפטים פתוחים
ישנם מתוך החמישה
השונים?

**אבל אם עניתם שלושה, יש לזה הסבר!
המשפטים המוזיקליים שונים מאד, אך כולם מסתיימים בטוניקה.
ישנם שלושה סוגי משפטים מוזיקליים בשיר:**

**1. משפטים המסתיימים בקדנצה אותנטית בלה מינור - אותם
הרגשתם כמשפט סגור באופן מלא.**

**2. משפטים המסתיימים בקדנצה אותנטית במז'ור המקביל - דו מז'ור
- סטייה קלה סולמית. כיוון שהאקורדים במז'ור המקביל תואמים
לאלה במינור, סיום המשפט אינו מרגיש חזק כמו סיום המשפט
בקדנצה אותנטית בסולם לה מינור.**

**3. משפטים המסתיימים בקדנצה פלגלית מינורית - Dm-Am (iv-i) -
יש בהם חזרה לטוניקה, אבל ללא המתח והפתרון של הקדנצה
האותנטית.**

נסו לזהות אילו מהשפטים
המוציקליים מתאים לאילו מן
הסוגים המתוארים בקטל
הקורס

קדנצה פלגלית בלה מינור

קדנצה אותנטית בדו מז'ור

קדנצה אותנטית בלה מינור

1

3

2

1'

3'

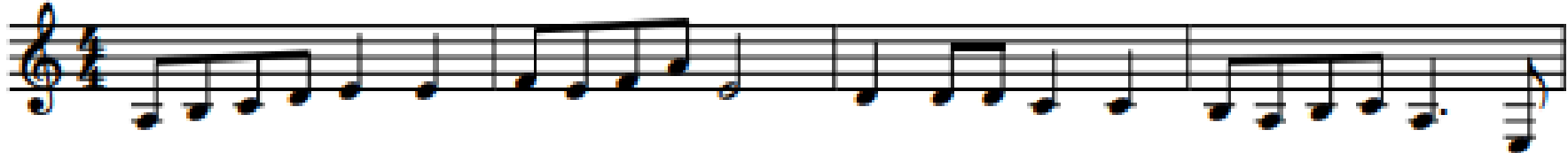
2'

4

5

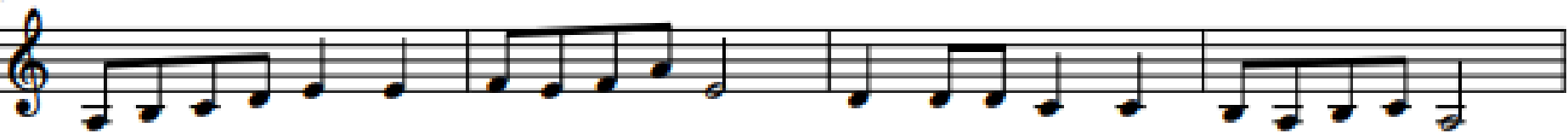
אם בן, יש לנו יותר ממחצית האקורדים בשיר:

1 Dm Am **2** E7 Am

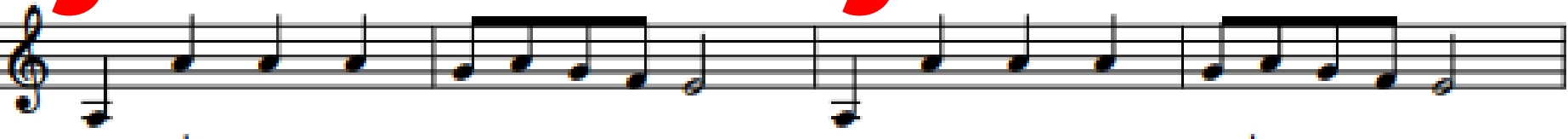
ול - יה - מי - הו די - הו - י פש - נ מה - ני - פ בב - ל - ב עוד - כל

1' Dm Am **2'** E7 Am

יה - פי - צו יון - צי - ל ין - ע מה - די - ק רח - מז - תי - פא -

3 G C **3'** G C

ים - פ - אלשנות בת וזה - תק - ה נו - ת - וו - תק דה - אב לא עוד

4 Dm Am **5** E7 Am

ים - ל - ש - רו - וי יון - צי - רץ - א נו - צ - אר - ב שי - חופעם יות - לה

בשלב הבא נסו להרגיש אילו אקורדים חסרים:

באיזו פונקציה אנחנו?

טוניקה - יציבה, דומיננטה - מתוחה, סובדומיננטה - לא שם ולא בן.

איזה סוג אקורד?

מז'ור - פתוח ושמח, מינור - סגור ועצוב, מוקטן - סגור יותר וחרیف, מוגדל - פתוח מאד וחרیف.

מהו הקצב ההרמוני?

האם יש לנו אקורד בתיבה? שניים? שלושה?

ובעיקר - נסו להישען על אקורד הטוניקה הראשי - Am - הוא בולט בעוצמתי, וקל לזהות אותו.

חושבים שהגעתם
לאקורדים הנכונים?

הזקן את צמח

Am Dm Am Dm Am E7 Am

ול - יה - מי - הו די - הו - י פש - נ מה - ני - פ בב - ל - ב עוד - כל

5 Am Dm Am Dm Am E7 Am

יה - פי - צו יון - צי - ל ין - ע מה - די - ק רח - מז - תי - פא -

9 F G C F G C

יים - פ - אל שנות בת וזה - תק - ה נו - ת - וו - תק דה - אב - לא עוד

13 Em Am Dm Am Dm Am E7 Am

ים - ל - ש - רו - וי יון - צי - רץ - א נו - צ - אר - ב שי - חופ עם יות - לה

הערה חשובה!

להמנון שלנו יש המון גרסאות ולהן אקורדים שונים, ברמות שונות של חריפות והתחכמות. הרמוניה עשירה זה כמו תיבול - וההמנון שאנחנו בישראלנו פה הוא המנון בתיבול פשוט של מלח ופלפל בלבד.

אם השמיעה הפנימית שלכם הובילה אתכם להרמוניה מורכבת יותר ועשירה יותר - התיבול שלכם מתוחכם יותר מאשר ההרמוניה הפשוטה והמוכרת.

זו לא בהכרח טעות!

רה הרמוניזציה (הרמון מחדש) זה נושא אחר, ונעסוק בו בפעם אחרת.

מוכנים לשיר ולנגן?
קבלו את כלי הנגינה שלכם

הכינו את המיתרים

נחלו בספירה:

1 2 3 4

Am Dm Am Dm Am E7 Am

ול - יה - מי - הו די - הו - י פש - נ מה - ני - פ בב - ל - ב עוד - כל

5 Am Dm Am Dm Am E7 Am

יה - פי - צו יון - צי - ל ין - ע מה - די - ק רח - מז - תי - פא -

9 F G C F G C

יים - פ - אל שנות בת ווה - תק - ה נו - ת - וו - תק דה - אב - לא עוד

13 Em Am Dm Am Dm Am E7 Am

ים - ל - ש - רו - וי יון - צי - רץ - א נו - צ - אר - ב שי - חופ עם יות - לה

תודה שהשתתפתם!

נראה בשיעור הבא

